

Akademický rok 2020/2021

Diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Martina Valchářová

Název práce: Spiknutí

Slovní hodnocení:

Dánský filozof Søren Kierkegaard se snažil prosadit myšlenku, že existují tři velké a navzájem alternativní možnosti existence. Jsou jimi estetický život, etický život a náboženský život. Zmínil bych jen jednu z těchto tří částí, a to estetický život. Podle Kierkegaarda je tento život, prožíván z okamžiku na okamžik. Využívá každé možnosti, jež se mu nabízí a nezřekne se žádného potěšení. Tímto způsobem jednatel sám sebe rozptýlí a po kouscích poztrácí. Zapomene sám na sebe v honbě za potěšením. Nikdy nebude zcela spokojený, jelikož samotný život ústí do bodu nudy, lhostejnosti a také do pocitu zoufalství, jelikož vše, co chce, může mít, a přitom se mu vše zároveň vzdaluje. Jsou různé životní momenty, které nás zavedou na neznámé cesty, jež se nám během let pomalu rozvíjí a v různých částech našeho života se stáčí do míst, která svojí svůdností přitahují naši pozornost. Bohužel se stane, že tato svůdnost se promění v životní cestu plnou bolesti a zákeřné psychické nemoci, jakou je závislost. Závislost sama o sobě má různé podoby, ty, o kterých píše Martina jsou bohužel těmi nejtěžšími. Příběhy lidí závislých na pervitinu, alkoholu či jiných návykových látkách, jsou pro nás mementy života lidí, kteří se rozhodli žít „estetický“ život Sorena Kierkegaarda. Je samozřejmě velmi těžké napsat „rozhodli“ aniž bychom věděli přesně, jaký měli život a jaké důsledky je vedli k tomu, že jsou nyní nebo byli závislí.

Martina se zaměřila v rozhovorech se čtyřmi různými lidmi z různých sociálních vrstev na téma toxické psychózy a samotné závislosti. Nejedná se o žádný výzkum, celé je to vedené jako rozhovor dvou lidí někde na „kávě“. Díky tomuto způsobu práce (který je uvedený v teoretické části) se naštěstí neodvádí pozornost od samotných obrazů. I z toho důvodu, že jsou obrazy pojmenovány písmeny abecedy, nemusíme tedy znát pozadí samotných obrazů. Tím neshazuji teoretickou část, kterou považuji za důležitou a dobře odvedenou.

Umělkyně nás naštěstí nechce a priori šokovat výběrem tématu. Nezneužívá závislé (současné či minulé) osoby. Podle mého se zde poukazuje na problematiku drog (v jakémkoliv podobě) velmi citlivě a nenuceně. Jsme spíše pozorovateli osob, kteří nás oslovují z důvodu blízkosti křehké lidské existence, která je všude přítomná a je jenom na nás, jakou roli přijmeme vůči těmto lidem.

Na obrazech se vždy nachází jedna frontální figura ve „zduhulé“ poloze s „neživými“ výrazy. Tyto výrazy nás nutí ptát se po otázkách neklidu a vnitřní tenze. Je to i tím, že jsou malovány zemitými barvami, jež dokreslují celé vyznění zvoleného tématu.

Figury jsou malovány hutným až tuhým způsobem. Někdy se stává, že pozadí je příliš těžké. Může tomu být i naopak, kdy samotná figura ztěžkne. Výraz ztěžknutí používám záměrně, jelikož se občas stává, že se na obrazech objeví různé momenty a sekvence malby, které jsou svojí stylizací až příliš jednotvárné. Například,

když se použije hodně vosku nebo hutné malby vůči „vymývanému“ neboli akvarelovému pojetí malby. Avšak mě přijde důležité mít v malbě tyto rozpory. A právě těchto rozporů bych si přál na obraze mít mnohem víc. Když se podíváme na obraz s názvem A a na obraz s názvem C, vidíme zde právě tyto rozpory. V obraze A, je vidět uvolněnost a lapidárnost gesta vůči tuhé a pastózní malbě (pozadí + figura). Vidíme zde i nedokončené ruce a dolní část těla. Obličej je víc abstrahovaný a nedodělaný. To jsou momenty, které považuji za silné a soběstačné. V obraze s názvem C jsme postaveni před opačný problém. Obraz více ilustruje samotné téma, což je v pořádku (není to myšleno pejorativně). Ale myslím si, že by autorka měla v některých momentech víc rozvolnit malbu, je jedno jestli se tak stane v pozadí nebo v popředí samotné figury, ale tento způsob práce si myslím, že je až příliš „vážný“ příliš esteticky kontrolovaný a může se stát nepoddajným z toho důvodu, že jsme nabádání k realistické malbě, která je samozřejmě na hraně vlastní stylizace (jež je ze své podstaty, také v pořádku). Avšak si myslím, že tento „art brutový“ způsob práce, by měl být například více vyhrocený, více naivistický, více „nedokonalý“. Nyní se totiž nacházíme někde uprostřed realistické malby a té „nešikovné“, „naivní“. Bylo by dobré se zaměřit na větší volnost ve struktuře obrazu. Mít tam více vizuálních vrstev. Například ještě víc promalovat charakter postavy, tedy zaměřit se na samotný obličej či naopak se osvobodit od portrétování a zaměřit se výlučně na pozadí, tedy prostředí, které je také určující pro vyznění obrazu.

Také si myslím, že by bylo dobré, kdyby umělkyně malovala i menší formáty typu 70x60 cm či 60x50 cm nebo ještě menší. Zde se skvěle ukáže charakter malby, jeho projev, jeho složitost. Veškerá gesta se najednou zmenší a člověk musí uvažovat v jiných nuancích a v jiných přednostech, který malý formát nabízí. Umělec či umělkyně najednou musí opustit zaběhlé návyky a je postaven/a před výzvou, jak do malého formátu vměstnat dvoumetrový obraz.

I přes všechny tyto výtky, považuji Martinu Valchářovou za kvalitní a perspektivní umělkyni s citem pro malířskou lapidárnost, jež se dobře doplňuje s jejím vlastním výběrem témat.

Otázky k rozpravě:

Jako další výstup bych si představil, že by se ze zmíněných textů, rozhovorů udělala například kniha, brožura doplněná o kresby, různé fotky či koláže. Nebyl by to jenom „doplněk“ pro obrazy, ale byl by to svébytný výstup, který bych fungoval sám za sebe.

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji.

Návrh klasifikace:

A

Posudek vypracoval(a):

MgA. Vladimír Houdek

Datum:

8.6.2021, Praha